

องค์ความรู้

ภาษา-วัฒนธรรม

โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

การค้า

การค้า (trade) คือ การแลกเปลี่ยนสิ่งของระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ๒ ฝ่าย เพื่อจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจเป็นหลัก การให้และรับสิ่งของที่นำมาแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือในเวลาใกล้เคียงกัน การค้าอาจเป็นการแลกเปลี่ยนที่ใช้เงินเป็นสื่อกลาง หรือเป็นการแลกเปลี่ยนที่ไม่ต้องใช้สื่อกลางแต่ใช้ของต่อของแลกเปลี่ยนกันได้

พจนานุกรมศัพท์มานุษยวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสภา อธิบายว่า นักมานุษยวิทยาสนใจการค้า ๒ แบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้คน สังคม และวัฒนธรรมหลากหลาย คือ การค้าทางไกล (long distance trade) และการค้าตามรายทาง (down-the-line trade) การค้าทางไกลเป็นการนำสินค้าจากแหล่งกำเนิดในที่หนึ่งไปขายหรือแลกเปลี่ยนกับสินค้าอีกอย่างหนึ่งในดินแดนที่อยู่ไกลออกไป เมื่อขายหมดแล้วจึงเดินทางกลับ โดยมากเส้นทางการค้าทางไกลมักเป็นเส้นทางเดิม ซึ่งอาจเป็นทางบกหรือทาง

ทะเล บางครั้งผู้ค้าอาจนำสินค้าของตนไปแลกเปลี่ยนที่วัด ดิบุก หอยเบี้ย หินสีต่าง ๆ ฝ้ายไหม เครื่องเทศ ฯลฯ ในดินแดนห่างไกล แล้วนำกลับมาผลิตเป็นสินค้าเพื่อขายหรือแลกเปลี่ยนในท้องถิ่นของตน หรือนำไปขายในที่อื่นต่อไป

การค้าตามรายทาง เป็นการค้าทางไกลที่พวกพ่อค้ามักขายสินค้าของตนเรื่อยไปในท้องถิ่นที่เดินทางผ่าน ขณะเดียวกันก็ซื้อสินค้าจากท้องถิ่นนั้น ๆ ไปขายในท้องถิ่นอื่นบนเส้นทางผ่านต่อไป ทำเช่นนี้จนกระทั่งถึงเวลาเดินทางกลับภูมิลำเนาของตน ซึ่งอาจกินเวลานานหลายเดือนหรือแรมปี การค้าแบบนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณในทุกภูมิภาคของโลก มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และทางโบราณคดีมากมายของการค้าแบบนี้ ในประเทศไทยเส้นทางการค้าตามรายทางที่รู้จักกันดีเส้นทางหนึ่ง คือ เส้นทางการค้าของพวกกุลาจากพม่าผ่านเข้ามาทางภาคเหนือไปจนถึงปลายสุดด้านตะวันออกของภาคอีสานของไทย.

อารยา ภิรมงคลจิต